

Η αρχαιολογική και ιστορική έρευνα οδήγησε στο συμπέρασμα πως ο σχηματισμός των Δωριέων συντελέστηκε κατά τη διάρκεια της 2ης χιλιετίας π.Χ. και ως τα μέσα του ΙΓ' αιώνα. Τόπος η κεντρική Στερεά. Συστατικά τους πολλά κι ανάμεσά τους ένας κλάδος των Μακεδνών, που έφτασε στην περιοχή, το αργότερο ως τα 1400 π.Χ. Ένας άλλος κλάδος των Μακεδνών εγκαταστάθηκε στα βουνά της Πιερίας, απ' όπου ένα κομμάτι, - οι Μάγνητες, - αποσπάστηκε κι έφτασε στη χώρα που ονομάστηκε Μαγνησία. Ο κύριος όγκος των Μακεδνών έμεινε στην Πιερία κι έγινε γνωστός ως Μακεδόνες. Γι' αυτό και ο Ησίοδος θεωρούσε τον Μακεδόνα και τον Μάγνητα αδέρφια κι ανίψια του Έλληνα. Γι' αυτό και ο βασιλιάς Αλέξανδρος Α' απέδειξε πως ήταν απόγονος του Ηρακλή, όπως και οι Σπαρτιάτες βασιλιάδες.

Πριν να φτάσουν στα βουνά της Πιερίας, οι Μακεδνοί εντοπίζονται στη Λάκμο της Πίνδου και οι Βοιωτοί στο όρος Βοίον, της Πίνδου επίσης, γράφει ο Μιχάλης Σακελλαρίου και τοποθετεί την εποχή αυτή γύρω στα 2.300 με 2.100 π.Χ. Στο γεγονός αυτό αποδίδει ο Σακελλαρίου τη διπλή αναφορά του Ηροδότου, ότι οι Μακεδνοί κατάγονται από την Πίνδο, αν και είναι μάλλον απίθανο να γνώριζε ο πατέρας της Ιστορίας, τι γινόταν 1800 χρόνια πριν από την εποχή του. Ο Αδαμάντιος Θεοφίλου παραπέμπει την αναφορά αυτή του Ηροδότου στη μία από τις τέσσερις πόλεις της Δωρικής τετράπολης (Ερινεός, Βοίον, Κυτίνιον και Πίνδος).

Πάντως, όποιο απ' τα δυο κι αν εννοεί ο Ηρόδοτος, ένα είναι σίγουρο: Πως ο πατέρας της Ιστορίας δικαιώθηκε από τα ευρήματα. Κι ο Ηρόδοτος σημειώνει πως στο «δωρικό και μακεδνόν» έθνος ανήκουν οι Λακεδαιμόνιοι, οι Κορίνθιοι, οι Σικυώνιοι, οι Επιδαύριοι και οι Τροιζήνιοι.

Άλλωστε, η αφήγηση του Ηροδότου, για το πως δημιουργήθηκαν οι Δωριείς, δε διαφέρει και πολύ από την πραγματικότητα που αποκάλυψε η ιστορική έρευνα.

Γράφει για τους Λακεδαιμονίους:

«Στον καιρό της βασιλείας του Δευκαλίωνος (1560 π.Χ., υποστηρίζουν αυτοί που χρονολογούν την Μυθολογία), κατοικούσαν στην περιοχή της Φθιώτιδας, ενώ στον καιρό του Δώρου (1500 π.Χ., κατά τους ίδιους), γιου του Έλληνα, κατοικούσαν στην περιοχή, γύρω στην Όσσα και στον Όλυμπο, που ονομάζεται Ιστιαιώτις. Κι όταν τους ξεσήκωσαν από εκεί

οι Κάδμιοι, κατοίκησαν στην Πίνδο με το όνομα Μακεδνοί. Από δω πάλι, μετατοπίστηκαν στην Δρυοπίδα κι, όταν ήρθαν στην Πελοπόννησο, πήραν το όνομα Δωριείς».

Σήμερα, δεν είναι λίγοι όσοι πιστεύουν ότι Αχαιοί και Δωριείς δεν ξεχώριζαν, εκτός ίσως από το ότι οι Δωριείς ήταν οι επαρχιώτες του μυκηναϊκού κράτους, εκεί γύρω από τη Δωρίδα και τη Φθιώτιδα. Και ότι προχώρησαν νότια μετά την κατάρρευση της μυκηναϊκής κυριαρχίας. Τοπωνύμια, μύθοι και παραδόσεις συνηγορούν σ' αυτό.

Ο Πηνειός υπάρχει στην Πελοπόννησο, τη Θεσσαλία και τη Μακεδονία. Η Πίνδος στην Ήπειρο, όπου συναντιόνται για πρώτη φορά οι Μακεδνοί, αλλά και στη Δωρίδα ως μέλος της δωρικής τετράπολης. Ορέστης στο Άργος, Ορεστικό στη Μακεδονία, όπου η περιοχή γύρω από την Καστοριά ονομαζόταν Ορεστίς και θεωρήθηκε κοιτίδα της μακεδονικής δυναστείας των Τημενιδών. Και ο Τήμενος ήταν από τους αρχηγούς της καθόδου των Ηρακλειδών και του έλαχε το Άργος. Λεβάδεια έχουμε στη Βοιωτία, Λεβαία ονομάζεται η αρχαία πόλη της Μακεδονίας που ήταν, κατά τον Ηρόδοτο, ο πρώτος σταθμός του Περδίκκα και των αδερφών του, όταν έφυγαν από το Άργος. Και από τη Λεβαία, λέει ο Ηρόδοτος, έφυγαν σκαστοί ο Περδίκκας και τ' αδέρφια του. Και η Ιστορία τους βρίσκει στα Πιέρια βουνά. Από κει ξεχύθηκαν οι Μακεδόνες ανάμεσα στα 700 με 650 π.Χ. Εκεί τους άφησε ο Ησιόδος, όταν πέθανε, γύρω στα 700 π.Χ. Τον Περδίκκα ονόμασε έβδομο πρόγονό του ο Αλέξανδρος Α' γύρω στα 500 π.Χ. και οι επτά γενιές πίσω μας φέρνουν στο 710 π.Χ.

Γύρω στα 650 π.Χ., οι Μακεδόνες του Περδίκκα ξεχύνονται, από τα Πιέρια βουνά, στον κάμπο της Ημαθίας, κατακτούν τη δυτική πλευρά του και ιδρύουν πρωτεύουσά τους τις Αιγές. Αιγές! Τουλάχιστον τέσσερις πόλεις υπήρχαν με το όνομα αυτό στην αρχαιότητα: Η μακεδονική, η αχαϊκή κοντά στο σημερινό Διακοφτό, η αιολική στα βόρεια της Σμύρνης και η ευβοϊκή κοντά στο σημερινό χωριό Λίμνη.

Μια παράδοση θέλει τις Αιγές να προϋπάρχουν τουλάχιστον πενήντα με εκατό χρόνια. Σύμφωνα με αυτήν, την πόλη ίδρυσε ο Κάρανος, που ήταν κι ο γενάρχης των βασιλιάδων της Μακεδονίας. Κατά την παράδοση, ήταν αδερφός ή γιος του Φείδωνα, βασιλιά του Άργους, που ξέρουμε ότι έζησε τον Η' αι. π.Χ. Ο Κάρανος έφυγε από την πατρίδα του, έφτασε στη Μακεδονία κι, ακολουθώντας τις επιταγές κάποιου χρησμού του μαντείου των Δελφών, πήρε από πίσω ένα κοπάδι κατσίκες. Εκεί που οι κατσίκες έπεσαν να κοιμηθούν, ο Κάρανος έκτισε τις Αιγές.

Αλλά και για τον Περδίκκα υπήρχε χρησμός του μαντείου των Δελφών. «Κατόπιν εορτής»,

όπως σημειώνει ο Χάμοντ του πανεπιστημίου του Μπρίστολ. Ο χρησμός έλεγε πως ο Περδίκκας έπρεπε να χτίσει την πρωτεύουσά του εκεί που θα έβρισκε κασίκες να κοιμούνται. Η περιοχή, λέει ο Ηρόδοτος, ήταν γνωστή ως «κήποι του Μίδα», όπου φύτεωναν ευδιαστά τριαντάφυλλα με εξήντα πέταλα καθένα. Από πάνω, -συμπληρώνει,- υπάρχει το Βέρμιο, «απάτητο από τον αδιάκοπο χειμώνα που επικρατεί».

Πάνω από 150 χρόνια αργότερα, όταν ο Ξέρξης εκστράτευσε στην Ελλάδα, στρατοπέδευσε για λίγο στο κομμάτι της Μακεδονίας που ονομαζόταν Μακεδονίς, όπως μας λέει ο Ηρόδοτος. Και Μακεδονίς ονομαζόταν η περιοχή ανάμεσα στον Αλιάκμονα και τον Αξιό. Ήταν τα πρώτα όρια του βασιλείου των Μακεδόνων, αφ' ότου διάβηκαν τον Λουδία. Κι ο Θουκυδίδης απλώνει τη Μακεδονία της εποχής του, από την Πίνδο ως τις ανατολικές πεδιάδες του Στρυμόνα κι από την παραλία ως τη Δοϊράνη.

Είναι οι καιροί που οι Πέρσες προσπαθούσαν να επεκταθούν δυτικά. Οι Πέρσες πάντοτε φέρονταν «περσικά». Οι Μακεδόνες, όμως, φέρθηκαν «ελληνικά».

Ο Πέρσης στρατηγός Μεγάβαζος έστειλε τους επτά αμέσως μετά απ' αυτόν αξιωματικούς στον βασιλιά Αμύντα της Μακεδονίας, ζητώντας «γην και ύδωρ». Ο Ηρόδοτος περιγράφει, τι έγινε:

Οι επτά αξιωματικοί φιλοξενήθηκαν με τιμές, ως πρέσβεις, σύμφωνα με τα ελληνικά έθιμα. Έφαγαν και ήπιαν, όσο άντεχαν, αλλά είχαν παράπονα. Ήθελαν στο τραπέζι και γυναίκες. Μάταια, ο Αμύντας προσπάθησε να τους πείσει πως οι γυναίκες μένουν χωριστά, όπως παντού στην Ελλάδα. Οι Πέρσες επέμεναν.

Υποκύπτοντας στους νόμους της φιλοξενίας, ο Αμύντας έφερε τις γυναίκες στο δείπνο. Τις κάθισε στη σειρά, απέναντι από τους Πέρσες που και πάλι παραπονέθηκαν: Τις ήθελαν πλάι τους. Έγινε κι αυτό και οι Πέρσες άρχισαν να επωφελούνται, με χειρονομίες. Τότε, μπήκε στη μέση ο γιος του Αμύντα, ο κατοπινός βασιλιάς Αλέξανδρος, στον οποίο ήδη αναφερθήκαμε. Είπε στους Πέρσες πως θα στείλει τις γυναίκες να λουστούν για να είναι πιο περιποιημένες, τις έδωξε κι έφερε στη θέση τους οπλισμένους νέους με γυναικεία ρούχα. Όταν οι αξιωματικοί του Μεγάβαζου ξανάρχισαν τις χειρονομίες, οι οπλισμένοι Μακεδόνες τους έσφαξαν. Κανένας ποτέ δεν έμαθε, τι απέγιναν, κι ο Μεγάβαζος αναγκάστηκε να στείλει νέους πρεσβευτές, να ζητήσουν «γην και ύδωρ».

Είναι άλλωστε γνωστό πως οι Πέρσες ονόμαζαν Ίωνες όλους τους Έλληνες. Σε περσική επιγραφή του 513 π.Χ., όπου αναφέρονται οι υποτελείς τους στην Ευρώπη, υπάρχουν και οι «Ίωνες με κάλυμμα κεφαλής σαν ασπίδα». Κι αυτό το σαν ασπίδα κάλυμμα κεφαλής αναγνωρίστηκε στα μακεδονικά νομίσματα. Άλλωστε, σε νεότερη όμοια επιγραφή, του 478 π.Χ., όταν οι Μακεδόνες πολεμούσαν εναντίον των Περσών, οι Ίωνες με κάλυμμα κεφαλιού σαν ασπίδα δεν αναφέρονται. Κι ο Μέγας Αλέξανδρος, 150 χρόνια αργότερα, μιλούσε στους Πέρσες ως εκπρόσωπος των «Μακεδόνων και των άλλων Ελλήνων». Ως εκπρόσωπος των Μακεδόνων και των άλλων Ελλήνων υπέγραψε συνθήκη με τον Αννίβα και ο Φίλιππος Ε', όπως αναφέρει ο ιστορικός Πολύβιος. Οι περισσότερες πηγές σημειώνουν πως οι Μακεδόνες θεωρούσαν τους εαυτούς τους Έλληνες. Έλληνες τους ήθελαν και οι κάτοικοι της υπόλοιπης αρχαίας Ελλάδας. Ως Έλληνες τους γνώριζαν και οι Πέρσες στην Ανατολή, ως Έλληνες και οι Καρχηδόνιοι στη Δύση. Στα ελληνικά φύλα τους κατατάσσει και η έρευνα των εθνολόγων. Ελληνική διάλεκτο μιλούσαν κι ο Μέγας Αλέξανδρος για τη διάδοση της ελληνικής γλώσσας ενδιαφερόταν, όταν κατακτούσε την Περσία. Όχι για κάποια μακεδονική.

(protagon.gr, 10.7.2014)